

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių kalba	Dalyko (modulio) pavadinimas anglų kalba	Kodas
Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė ir Europa	Grand Duchy of Lithuania and Europe	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Martynas Jakulis Kitas (-i): dr. Antanas Petrilionis	Istorijos fakultetas, Universiteto g. 7, Vilnius (2025)

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	-	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Nuotolinė	Rudens semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	140	48	92

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Suteikti žinių apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istoriją ir kultūrą Europos istorijos Viduramžių ir ankstyvųjų Naujųjų laikų kontekste, ugdyti gebėjimą tarpusavyje lyginti ir sieti įvairių regionų istoriją ir kultūrą, analizuoti bei vertinti istorijos įvykių ir reiškinių prasmes dabartyje.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- Studentai gebės atpažinti ir apibūdinti svarbiausius LDK istorijos įvykius, reiškinius ir procesus, gebės juos suvokti Europos istorijos kontekste, atpažinti ir paaiškinti civilizacinę LDK savitumą	Paskaitos; Literatūros studijos	Atvirojo tipo klausimai egzamino metu
- Studentai gebės apibūdinti įvairių laikotarpių istorijos šaltinius, juos paaiškinti	Seminarai; šaltinių ir literatūros studijos	Dalyvavimo seminaruose vertinimas
- Studentai gebės atpažinti ir apibūdinti LDK istorijos raišką modernioje Lietuvos ir kaimyninių šalių politikoje ir kultūroje; gebės LDK recepciją suvokti teoriniu atminimo kultūros požiūriu	Paskaitos; Literatūros studijos	Atvirojo tipo klausimai egzamino metu
- Studentai gebės dirbti individualiai ir grupėse seminarų metu; gebės analizuoti panaudodami privalomą literatūrą ir savarankiškai rastus informacijos šaltinius	Seminarai; Šaltinių ir literatūros studijos	Dalyvavimo seminaruose vertinimas

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis	Savarankiškas	Užduotys
1. Lietuvos valstybės susikūrimas ir karalystės reiškinyje Europos istorijoje ir kultūroje	4		2					8	Literatūros studijos (1 pozicija, p. 300-320, 6 pozicija, p. 151-226, 307-377); Šaltinių studijos (seminarui) (5 pozicija)
2. Ankstyvoji LDK istorija ir vėlyvųjų Viduramžių Europos civilizacija: pagoniškos Lietuvos didvalstybės fenomenas tarp Vakarų ir Rytų Europos; LDK struktūrinės reformos ir „ankstyvoji Europos modernizacija“	8		2					8	Literatūros studijos (2 pozicija, p. 252-276, 482-492; 3 pozicija, p. 226-331); Šaltinių studijos (seminarui) (7 pozicija, p. 38-49, 57-67; Papildomos lit)
3. Vėlyvoji LDK istorija ir ankstyvųjų Naujųjų laikų Europa: Abiejų Tautų Respublika ir centralizuotos Europos monarchijų politinė struktūra; geopolitiniai pokyčiai Europoje; reformų epocha	8		4					16	Literatūros studijos (8 pozicija, p. 87-120; 13 pozicija, p. 47-66, 76-116; 14 pozicija, p. 415-450); Šaltinių ir literatūros studijos (seminarams) (10 pozicija, p. 115-119, 130-145, 189-197; 9 pozicija, p. 25-125, 144-187)
4. LDK ir Europos istorijos reiškiniai lyginamojoje perspektyvoje: „vėluojančios“ civilizacijos faktorius; dvaro-riterių kultūra; miestų savivalda; rašytinės teisės plėtra; viešosios valdžios institucijos; rašto kultūra ir kalbos	8							4	Literatūros studijos (2 pozicija, p. 234-240, 262-267, 298-326, 4 pozicija, p. 17-59)
5. LDK istorijos aktualizacija modernioje Lietuvos, Lenkijos, Rusijos, Baltarusijos politikoje ir kultūroje: istorinės ir kultūrinės atminties reiškinys ir LDK paveldo dalybos; dominuojantys įvaizdžiai ir temos (Žalgirio mūšis, Vytauto karūna, Liublino unija)	6		4					16	Literatūros studijos (11 ir 12 pozicijos)
6. Egzaminas raštu		2						40	Privalomos literatūros studijos
Iš viso	34	2	12				48	92	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas raštu (probleminiai klausimai ir testas)	80	Modulio pabaigoje	Egzamine tikrinamos studento žinios ir supratimas apie dėstomų laikotarpių istorinius procesus ir įvykius. Egzaminą sudaro 8 klausimai, iš kurių 6 – konkrečių (faktinių) žinių apie atskirų epochų įvykius ir procesus, taip pat sąvokų ir terminų žinojimo patikrinimas (testo klausimai, teisingas atsakymas į klausimą vertinamas 1 balu). 2 klausimai - probleminiai, skirti patikrinti, kaip studentas suvokia istorinio proceso eigą, atskirus istorinius reiškinius, jų svarbą (teisingas atsakymas į klausimą vertinamas 2 balais). 1-4 balai – ikistruktūrinis lygmuo: studentas nesupranta medžiagos, nepateikia prasmingo atsakymo, stokojama pamatinių faktografinių žinių. 5-6 balai – vienastruktūrinis lygmuo: studento atsakymas sutelktas į vieną aspektą ar vieną studijuotos medžiagos elementą, faktografinės žinios paviršutiniškos. 7-8 balai – daugiastuktūrinis lygmuo: atsakyme studentas susitelkia į keletą svarbių aspektų, tačiau jie nėra tarpusavyje susieti, pasitaiko klaidų faktiniuose dalykuose. 9-10 balų – sąryšinis lygmuo: atsakyme esminės dalys susiejamos ir integruojamos į visumą, studijuota medžiaga gerai suprasta, nepriekaištingos faktografinės žinios, moka sieti Europos ir Lietuvos istorijos įvykius ir procesus.
Dalyvavimas seminaruose	20	Modulio metu	Vertinamas pasisakymas užduota tema pagal savarankiškai studijuotus šaltinius ir literatūrą. 1-4 balai – studentas seminaruose nedalyvauja, medžiaga neįsisavinta. 5-6 balai – dalyvavimas seminare pasyvus, žinios fragmentiškos ir paviršutiniškos. 7-8 balai – studentas dalyvauja diskusijose, supranta studijuojamą temą, tačiau stokojama gebėjimo sieti žinias į visumą. 9-10 balų – studentas aktyviai dalyvauja diskusijose, puikiai žino ir supranta studijuojamą medžiagą, geba kritiškai analizuoti šaltinius ir literatūrą bei prieiti savarankiškų išvadų.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. D. Baronas, A. Dubonis, R. Petrauskas	2011	Lietuvos istorija. III tomas. XIII a. – 1385 m.: Valstybės iškilimas tarp rytų ir vakarų		Vilnius: Baltos lankos
2. J. Kiaupienė, R. Petrauskas	2009	Lietuvos istorija. IV tomas. Nauji horizontai: Dinastija, visuomenė, valstybė. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė 1386-1529 m.		Vilnius: Baltos lankos
3. Z. Norkus	2009	Nepasisiskelbusioji imperija. Lietuvos Didžioji Kunigaikštija lyginamosios istorinės imperijų sociologijos požiūriu		Vilnius: Aidai
4. E. Gudavičius	2002	Lietuvos europėjimo keliais: istorinės studijos		Vilnius: Aidai
5. Einhardas	2005	Karolio Didžiojo gyvenimas		Vilnius: Aidai
6. K. Modzelewski	2007	Barbarų Europa		Vilnius: Mintis
7. S. C. Rowell (sud.)	2003	Chartularium Lithuaniae res gestas magni ducis Gedeminne illustrans. Gedimino laišakai		Vilnius: Vaga
8. D. Kirby	2000	Šiaurės Europa ankstyvaisiais naujaisiais laikais. Baltijos šalys 1492-1772 metais		Vilnius: Mintis
9. M. Niendorf	2010	Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė (1569–1795)		Vilnius: Mintis

10. Andrius Volanas	1996	Rinktiniai raštai		Vilnius: Mokslo ir enciklopedijų leidykla
11. P. Nora	1989	Between Memory and History: Les Lieux de Mémoire,	Representation, vol. 26	http://www.history.ucsb.edu/faculty/marcuse/classes/201/articles/89NoraLieuxIntroRepresentations.pdf
12. R. Petrauskas	2010	Žalgirio mūšis ir lietuvių istorinė tradicija	Naujasis Židinys–Aidai, nr. 7/8	
13. J. Kiaupienė, I. Lukšaitė	2013	Lietuvos istorija. V tomas. Veržli Naujųjų laikų pradžia. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė 1529–1588 metais		Vilnius: Baltos lankos
14. G. Sliesoriūnas	2015	Lietuvos istorija. VI tomas. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė XVI a. pabaigoje – XVIII a. pradžioje		Vilnius: Lietuvos istorijos instituto leidykla
Papildoma literatūra				
1.	2001	Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos kultūra: tyrinėjimai ir vaizdai		Vilnius: Aidai
2. M. Borgolte	2008	Viduramžių Europos lyginamosios istorijos teorija ir praktika. Lietuvos atvejis iš makroistorijos perspektyvos	Lietuvos valstybės susikūrimas europiniame kontekste, sud. R. Petrauskas, p. 46-73	Vilnius: Versus aureus
3. N. Davies	2002	Europa: istorija		Vilnius: Vaga
4. A. Bumblauskas	2010	Lietuvos Didžioji Kunigaikštija ir jos tradicija		Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla